

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KOZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Kéziratok nem adának vissza.</i>	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyitlár soronként 50 kr. Többesüri hirdetéseknel engedmény
--	--	---	---	---

Az egyszeregy.

(*) Azon szorongatott helyzetben, melyben a kath. anyaszentegyház Magyarországon sinyinlik, nyujt néha a gondviselés derült pillanatokát is. Ilyen volt a tegnapi szavazás eredménye is. Ez a kormány, a melyen a disszoció minden jelei mutatkoznak, megérte azon tragikomikus helyzetet, hogy egyetlen egy voks mentette meg neki néhány napra még a husos fazekakat.

A főrendiház tegnapi ülésén ugyanis 113 szavazat 112 ellenében elfogadták a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapján. A még hátralevő törvényjavaslatok valamelyikénél még meg fogjuk érní azon, a parlamentarizmus történetében hallatlan esetet, hogy az elnök szavazata dönti el a vitát.

Ime tehát a keresztény Magyarország sorsa, a katolicizmus bukása vagy virágzása egy ember kezébe van letéve.

Méltán bosszankodhatnánk is ezen a kislelkűségen, hogy Krisztus vallása máris ennyire le van alacsonyítva Sz. István birodalmában, melyet 1000 éven keresztül jó és balszerencse között megvédelmezett, hogy egy nyomorult balandó igen, vagy nem szavától függ egy nemzet sorsa, multja és jövője. Méltó bünhődése ez a multak mulasztásaiért, hogy e válságos pillanatban nem találkozik egy ember, ki a pozitív hitet, az államsentartó vallást, a kath. egyházat, mely egy évezreden keresztül életet, vért, vagyont áldozott a magyar nép javáért, mint deus ex machina megmentse, kiszabadítsa a fosztogatók kezei közül.

A polgári házasság n é g y szavazattal győzött, a vallástalanság e g y szavazattal fog törvényt iktatni. Titánok harca ez, a pokol viv párbajt a menyországgal, az élet a halállal, Krisztus Béliállal. Az emberi gőg lázadt fel az Isten ellen, de jól mondta tegnap egy protesztáns pásztor, hogy az Istent legyőzni

nem lehet. Nem, mert ha győztesnek hiszi is magát az ember, önmagát győzi agyon. Ilyen adáz, merész tusának tűnik fel az a hare, mely a parlament porondján egyház és állam között folyik.

Igy fogja ezt fel a kath. tábor is, melynek élén Schlauch biboros, Zichy Nándor gr. és dr. Steiner püspök álltak a küzdterén, áthatva az Isten és hazaszeretet szent és magasztos fogalmaitól, lelkesítve Krisztus keresztjéről sugárzó reménytől és felfegyverkezve a tudomány és meggyőződés összes érveivel.

Egyetlen nemzet kulturharea sem fog mutatni jelesebb hősoket, bátrabb hitvallókat és ha kell, elszántabb mártyrokat sem, mint a magyar egyházmolitikai küzdelem. Megérdemelnek, hogy hozzájuk méltó ellenfelekkel mérjék össze nemes fegyvereiket.

Ámde gunymosoly vonul el ajkainkon, ha szentől-szembe látjuk, hogy a liberálisok tábora a parlamentek komoly szinterét cirkuszi játékok mulatóhelyévé teszi és csak selyem trikós Robinettik, Massonok lépnek a küzdterre, a kiknek erejük nem az értelem képzettségében és a szív melegében, hanem a jól beranult ügyes frázisokban és a hátuk megett letelepedett nyers szavazó anyag helyes felhasználásában rejlik, a mely ha lejjebb száll, vele együtt fogy a hősi bátorság és harcikedv is.

Ilyenformán tiltat fel a tegnapi vita is, mikor a már eddig több szerepkörben fényes sikereket aratot Robinetti ur, Szilágyi Dezső igazságügyminiszter, a fővároshól elköltözött Wulff-féle cirkusz helyett kellemes szórakozást szerzett a nagy számban megjelent és olcsóbb sporton élőködő főrendieknek. Azok a saltó mortalék, a melyeket Schlauch és Zichy beszédeiből kikapott idézeteken keresztül bukfencezett, azok az apróbb piéce-ek, a melyeken öblös baritonját küszörlítte, azok a ballett mutatóványok, melyeket keze és feje mozgásával oly élvezte-

tesekké tett, talán a Somossy-mulatóban megjárnák, de ily eszközökkel argumentálni, ily eszközökkel hódítani nem lehet.

Mondjuk ki nyiltan, sem Szilágyi politikai frivolitása, sem Wekerle türelmetlensége, melyet még a legelembb vallási igazságok iránt is nyilvánított, nem mutatják azt, hogy ők törvény-javaslatokkal a közszükségnek megfelelni és az országot boldogítani akarnák, hanem csak egyedül azt, hogy ők hatalmukban elbizakodva, minden eszközt alkalmasnak és megengedettnek tartanak a kath. egyház elnyomására.

Mi pedig bizunk a magyarok Istenében, hogy az az egy ember, aki az ő egy szavazat többségüket ellensúlyozni fogja, a kritikus órában előlép és meghajtja azokat a esontotnyelt urakat, a kik még az Isten előtt sem akarnak meghajolni.

Hanem annak az egy embernek a fején Sz. István koronája lesz, kezében pedig arany jogar, a mely előtt minden alattvaló köteles meghajolni, még ha miniszter is. Mert hát egyszer-egy az sem több, sem kevesebb, mint **egy**.

Zichy Nándor gróf beszéde

a főrendiház október 5-iki ülésén.

Nagyméltóságú elnök ur!
Méltóságos főrendek!

Még ha szokásom volna, sem mondanék ez alkalommal előre készített, hosszúra nyúló beszédet; nem is szándékoztam azokat, akiket lelkiismeretük mélyébe leszállva, hitük és lelkiismeretük nem kapacitálhat, egy rövidke előadás által megteríteni. Csak egyszerűen és határozottan óhajtom nézetemet a jelen helyzet és ezen törvényjavaslat iránt a méltóságos főrendek előtt elmondani, mert az talán mégis a helyzet megítélésére némi világot vetethet és ez a világosság a jövőre nézve egy kis mécsül szolgálhat.

Azt a nagy keserűséget, a mely mi bennünk vagyion, azt a fájdalmas állapotot, a melyben mi ma tengődünk, azt nem mi idéztük elő, az nem akarva készült, és nem akarva készült a méltóságos főrendeknek az ellenzés. Ezt a napirendről levonni nem emberi hatalom dolga, míg az ügyek úgy állanak, a hogy ma állanak, mert ez az ellenzés a lelkiismeret, a katolikus meggyőződés, a hitelv ellenzése, a kereszténységnek védekezőse a kereszténységet meg-

támadó törvények és irányzatok ellon. *Hiu remény az, hogy ezt az ellenzékelt el lehet ábrítani, hogy ezt egyikünknek vagy másikunknak soraink közül való kihűlése elnémták; nő és nőni fog naponta,* mert az isteni kinyilatkoztatott igazságot, a keresztény hitet egy országnak törvényhozása sem az emberek szívéből, sem pedig és még sokkal kevésbé az emberiség szívéből kitörölni nem képes, mert az Isten örökké hatalmasabb marad az embereknél. És nem is föllem függ az az ellenzés, a mely a kormány irányában ezen törvényjavaslatok életbelepertése folytán fog csak igazán feltámadni.

Az az ellenzés, melynek következtében gondolkozóba fognak esni azok, a kik a hatvanas években honpolgári szeretettel nyújtottuk egymásnak kezét az alkotmány visszaállítására érdekében, a kik most lelkiük mélyében keserűséggel és bánattal töltetnek el, a kik azon reményükben, hogy a testvéri szeretet és az egymással való megértetés alapján alkotmányos uton fogják fejleszteni mind azt, a mi szent és szeretett előttük, ma keserűen csalódnak.

Maguknak fogják tulajdoníthatni, ha felvettetik az a kérdés, hogy azon alkotmányosság és parlamentári rendszer melylyel a korrupció alapjára helyezkedik, mely a nép vallásos érzésével ellentétbe helyezte magát, jó-e vagy rossz, ha ez iránt az elmék és kedélyek idegenkedéssel töltetnek el. Maguknak fogják tulajdoníthatni, ha minden újabb törvényjavaslat alkalmából fel fog vettetni az a kérdés, lehet-e azon kormányoknak újabb hatalmi eszközöket nyújtó törvényeket megszavazni, amely ezekkel a kereszténység és a katolicizmus elnyomására él; lehet-e megszavazni szánuára a közigazgatási reformot, mely a kinevezett tisztviselőket által újabb eszközöket ad a kormányoknak hatalmi céljai elérésére, míg a korrupció útján a parlamenti többséget kezében tartja, és a míg ezen hatalommal a kereszténység és a katolicizmus megromlására törekszik. És fel fog vettetni az a kérdés, hogy hazafias eljárás és politikai bölcsesség-e oly irányt támogatni, mely keresztényellenes és omlé-

kozott arra az irányra, mely Franciaországot a legkeserűbb viszonyok közé sodorta, mely a legszebb, a leghatalmasabb, legkeresztényebb országot Európában a romlás szélére juttatta, mely az erkölcsiségnek alapját a nép köbélében naponta inkább és inkább kitörölni igyekszik és mely mindenütt, hol erőre kap — fájdalom már itt is — a trón iránti ragaszkodást és a történelmi jogot alapjában megingatja; mely a köztársasági, az anarchisztikus irányoknak útját egyengeti. (Ugy van! a jobboldalon.)

Nekünk Magyarországon monarchisztikus alapon kell állanunk (Igaz! úgy van! a jobb oldalon); nekünk történelmi alapon (Igaz! úgy van! jobboldalon), nekünk a pragmatika szankció alapján kell állanunk. (Igaz! úgy van! Helyes! a jobb oldalon.) Nekünk a monarchisztikus egységet kell fenntartanunk és szilárdítanunk (Igaz! úgy van! a jobboldalon); nekünk a monarchiában létező különböző felekezetek, társulatok és irányzatok közt az egység kapcsolatát kell fenntartanunk és nem lazítanunk. (Élénk helyes! a jobboldalon) az által, hogy azon nagy katolikus többséget az alkotmánytól elidegenítjük (Helyes! a jobboldalon).

Ha nem a vallás, ha nem a hit az ami első sorban áll, hanem a politikai meggyőződés, akkor a higgadt politikai meggyőződés ezen egész irány leghatározottabb ellenzésre bírja és kötelez. (Tetszés bal-felől!) Nekünk nem az előttünk fekvő törvényjavaslatról van dolgunk, ez annak az iránynak csak egy botja, mely akár elfogadjatik akár nem, az kevés különbséget tesz; nekünk dolgnak van azzal az irányzattal, amely nem máról holnapra keletkezett, hanem mely régen erősödik, amely a katolikusoktól lassankint megvonta az anyagi segély források legnagyobb részét s ezen vagyon nagyrészt kormányzati célokra idegenítette el. (Mozgás bal-felől.) Amely irányzat ellentétbe igyekszik hozni az egyházak lelkes pástoraikat az egyházzal magával, mely a hívek és a papok közé az egyenlenséget magvait igyekszik hinteni. Ezzel az irányzattal van dolgunk.

Tehát ezen törvényjavaslatot csak a

legnagyobb diffidenciával lehet tekintenünk és megbíralnunk. Timeo Danaos et dona ferentes.

Ha a volt kultuszminiszter beszédét nem hallottam volna is, csak ugyanazon meggyőződésben lennék az előzmények után, a melyben beszéde csak megerősített. Ama beszéd szerint ezen törvényjavaslat nem a vallásszabadság törvénye; címe el van hibázva. A felekezeten kivüliségnek coertitójára csinált, az elismert vallásfelekezeteknek szigorubb ellenőrzésére és fékezésére, a bevett vallásfelekezetek jogainak körvonalozására és esorbitására újabb eszközöket szolgáló törvényjavaslat ez.

Mindezek ugyan ninesenek benne nyíltan kimondva, de biztosítottok tartalmaz arra, hogy ezáltal segélyével ki lehet forgatni a maga valóságából, a mint kiforgattatott a katolikus egyháznak azon szabadsága és azon joga, hogy hitük szerint lelkészkeletjenek, a kik kötelességük teljesítéséért alkotmányosan biztosított jogok ellenére bírói szék elé idéztettek és bírságotarttak oly cselekedetért, a melyeket egyházi kötelemeik parancsából teljesítenek, s a mint általánosan elismertették a lelkészek lelkész-polgári kötelességeik tekintetében önmagukkal ellenmondásba, konfliktusba jutottak, mert mi a törvényjavaslat 6-ik szakasza, mint egy egy odadobott szakasz a többiek után, amelyet a miniszter akár érvényesnek, akár érvénytelennek, akár így, akár úgy magyarázandónak fog feltüntetni, amint azt mostanáig is eselokedto. Rokokko egy törvényjavaslat ez, a 16-ik századbeli álláspontoknak, nézeteknek, intézményeknek, a bevett vallásfelekezeteknek eszméjét háziasítja össze a vallásszabadság, a hitsszabadság szempontjából és közibe szur egy második fejezetben intézkedéseket, amelyek egyfelől a miniszteri önkénynek szolgálhatnak csak, másfelől pedig hatalmas felhívás a létező egyházi társulatokból való kilépésre és újabb társulatok alakítása által a hit lerontására, a vallástalanság terjesztésére; és egy nagy sötétség, egy nagy úr uralkodik a 3-ik szakasz felett, mert ha csak ezt a törvényjavaslatot olvassuk, azt kellene feltételeznünk,

TÁRCA.

ŐSSZIEL.

Itt, itt van az ősz már. Kíd tilt le a tájra,
Már néma a fecske, a golya tanyája.
El, messze repültek a déli vidékre,
Hol még a tavaszuk pompáz a sok éke.

Itt járok az erdőn, a pusztá avarban...
Madárka danája nem zong a bokorban.
Nem díszeli zöld már a fák koronája,
A lombot az ősz vad viharja lerázta.

Virágok az uton sehohse virulnak,
Megesipve a dertől busan lekonyulnak.
Zümmögve köréjük már nem gyül a méhe,
A napsugaras nyár kis fúrge eseléde.

Szép játszi bogarkák nem futnak a földön,
A hangyasereg nem jár a fatüzsön,
A zöldszemű gyík is elbujt a harasztba;
Itt-ott kerül egy csak zörögve utamba.

A sokszinű harkály: erdő kalapácsa,
Szép sorba' leszáll a sok aggkoru fára,
S kip... kop... kopogtatja a tüzsét, a kérget.
Keresve, mi kedves elötte, a férget.

Az égon a felhők lombán tovaszállnak;
A lében uszák fenn a sok békányálnak
Ezüstragyogásu ezer kusza szála,
Beléakadozva a pusztá faágba.

Oly gyenge, homályos a napnak a fénye.
Talan bizony szálla esett a szemébe?
S nem tudja ki venni, csak úgy bekötötte,
S most félszemű vakként pislog le a földre.

Dudolgat a szél is... oly bus a danája.
Megrezdül a pusztá haraszt a nyomába,

S ha volt a faagon egy sarga levélke,
Zörögve lehall most a föld kebelére.

S lehall az utolsó... S elszunnyad az élet...
De jó a tavasz majd és újra félébred;
S hol most az enyészet borult le a tájra:
Megiudul az élet büvés ragyogása!

Szemlér Ferenc.

Élet és játék.

— A „Féjérmegyei Napló” eredeti tárcája. —

Írta: TIGRÁMO.

Vannak bolondok, kik bölesen gondolkodnak és vannak bölcsök, kik bolondokat állítanak. A harmadik osztályba a kötözni-valók tartoznak; ezekhez semmi közünk.

A bölcs azt mondja: az élet csak álom; a bolond... komédiának tartja. Innét van aztán, hogy a bölcs mindig ezt a nagy álmodat alussza, míg a bolond kacagva komédiázza át az életet.

Melyiknek van igaza?... Talán egyiknek sem.

Élet és játék... whist, tarokk, makao, patience vagy preference, az mindegy, de hogy édes testvérek, mutatja a hasonlatosság.

Játék az élet. Igenis kérem, moró, pusztá játék. Hiszen minden ember játszik valamit, még pedig legtöbbit azt, mihez éppenséggel nem ért. Teszem a gyermekek játszanak katonásdit, paposát, öreg urat... az öreg urak... azok meg játszanak szerelmeit, egész a gyermekeségig.

A tarokk képezi leghűbb parodiáját az élet játékaiknak. Eredete a mythoszi világ homályábavész. Ugyanis mikor még nem Párisból, hanem az Olympusról jött és ment szét a divat a világba, akkor kaptuk mi is a tarokkot. A tisztos hagyományok szerint

ugyanis az olympi Zeus palotájának előcsarnokában csupán csak a tarokk járt. Ehből után Thalia (ez kérem valami papné volt), Aesculap gyógyszerész, Bachus kántor és Merkur postamester urak azonnal tarokkhoz ültek. A 21 fogásnál Ganymed háziéseléd töltögette az isteni vinkót, a nektárt. Jöhett azután bárki a patikába Aesculap miatt, nem megy ő... még a ropogós tunikája Venus szép szocióert sem! És játszottak öreg ostig. Ekkor Ganymodet hívták: siess fiam, mond Eolusnak, hogy ne fujja már szakadrig a felhőket a nap elé, nem látjuk a hercet meg a pikkot. Végre is Zeus meg-unva a minden játék végén ujrakezdődő versenygést, Mars főstrázmestert szólította el a posztról, hogy ugrassza szét a kompaniát.

Melyik játék dicekedhet ily nemes eredettel?

Tehát élet és tarokk.

Az élet játékában a sors adja a bankot. Szerencse, jövő, szerelem, ezek a játékszerek, miket oly szépen szoktunk eljátszani. Először eszünk, azután erszonyiunket veszítjük el; ez utóbbit rendszerint a dáma viszi el tőlünk.

A tarokkban bank nélkül játszanak. Invitalják egymást és ha megegyeztek, ketten egy kézzel játszanak. Ez veszedelmes játék az életben. Itt nincs semmi hipoteka; játékszabály, papa, mama belegegyezése félretötteknek, s ez a beugráttással való játék. Az egész a legnagyobb esendben folyik le; egy-egy illatos levélkéből vagy titkos sóhajból áll minden. E játék legtöbb esetben ugrassal végződik, a mi sokkal rosszabb a papára nézve, mint három 21 fogás.

A tarokkban honörökkel játszanak.

hogy itt már nem többé 200—300 vagy 1000 ember együttes vallásos létéről van a szó, hanem csak egyes emberekről, kiknek megengedtetik, hogy szobájukban vagy egymagukban azt higgyék és úgy imádják Istentüket, a mint nekik tetszik. De ha az életet tekintjük, az a vonal nincs ott meghuzva, hogy a recipiált és elismert egyházi társulatokon túl más társulatok ne létezhesenek, az nincsen kimondva, és én nem is tartom kívánatosnak, hogy ez kimondassék, azonban nem engedtetik meg, hogy a felekezeten kívüli vallásos testületeket, egyesületeket képezhessenek.

Egy oly törvényjavaslat ez, melyet ha szakaszról-szakaszra olvasunk, mindenütt azt látjuk, hogy nincs létoka, nincs létjogsultsága, hogy nem világos — nem őszinte és nem határozott; ez egy oly törvényjavaslat, mely egy felől csak az önkénynek szolgál, másfelől pedig hihetőleg és kétségtelül faktorai egy nagy részének lelkiülete szerint a vallástalanság terjesztésére készült és fog szentesített. *Isten óvjon meg attól, hogy e törvényjavaslatból törvény váljék és Isten segítsen, ha törvényvé váljék, hogy mielőbb megszabaduljunk tőle.* (Eljenzések jobbfelől.) *En e törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául el nem fogadom.* (Helyeslés jobbfelől.)

Dr. Steiner Fülöp

székesfejérvári püspök beszéde

a főrendiház okt. 5-iki ülésén, a vallás szabadságkorlátláról szóló törvényjavaslat 3-ik szakaszának tárgyalásánál.

Nagyméltóságú Elnök ur! Méltóságos főrendek! A jelen szakasz a kath. anyaszentegyházra s annak híveire kiválóan sérelmes. Ugyanis sérti e szakasz a kath. anyaszentegyháznak az ő isteni alkotójától nyert, az államtól független, alkotmányilag is biztosított tanítói s törvényhozói, és pedig úgy rendelkezői, mint büntető törvényhozói jogát saját hatáskörében. Sérti e szakasz az egyháznak ezen elidegeníthetetlen jogát, mert e szakasz azon elvet foglalja magában, hogy az egyház ezen jogának gyakorlásában az

államtól függ. Az egyház tana és törvényei csak az állam nyílt vagy hallgatag beleegyezésével bírnak érvénynyel s ha az állam valamely törvénye az egyház tanával vagy törvényével ellenkezik, a mi korunk áramlatával szemben nem egyszer történhetik, hogy az egyház tanától s törvényétől minden érvény és hatály megtagadtatik. Amde ez mit jelent egyebet, mint a kath. anyaszentegyház Istentől nyert, az alkotmány által is biztosított jogának megsértését, az egyháznak szolgáltatásba való helyezését! (Mozgás balfelől.)

Az egyház sohasem hirdetett tant, soha sem hozott törvényt, mely az államnak Istentől kiszabott rendeltetésével, az államnak jólétével ellenkezett volna; s nem is hirdethetett volna ily tant, nem hozhatott volna ily törvényt, de nem is hirdethet s hozhat a jövőben sem, mert Isteni Alkotójának tana és kegyelme óvja ettől. Hanem igenis az egyház szent tanával, törvényeivel s malasztjával mindenkor az állami rend és jólét legbiztosabb támasza volt. Nem szükséges ennek bizonyítására utalnom a világ-történelemre, elég hivatkoznom hazánk történelmére. Szent István királynak midőn magyar népet a kath. anyaszentegyház anyai ölébe letele, államát, annak fennállását, jólétét s dicsőségét a legbiztosabb alpra fektet. Ez alapon nyugodott e haza s dacolt a századok viharaival nemcsak, hanem századokon át a keresztény hitnek s a keresztény civilizációnak védbástyája volt.

Méltóságos főrendek! Most készül e haza ezredéves fennállásának ünnepélyét ülni; s a magyar törvényhozás most béköt rakjon Magyarországnak legnagyobb jövedőjének, a kath. anyaszentegyháznak anyai kezeire, mely e népet fölötte boldogá, nagygyá, dicsővé nevelte? Most ássa alá a törvényhozás a biztos alapot, a melyre honalkotó szent István királyunk építé ez országot? Ez volna a hála a Nagy Király emléke iránt, a melyen 9 század halálkönyvére ragyog? Mi értelme volna ily törekvésnek szemben a szent király emlékére akár aranyból emelendő szobornak? Szentségtörő kezek

Ilyen három van; értékük felér a ferbli 3 disznájával.

Első a pagát. Kedves kis pojáca. Értéke rendkívül emelkedik nyolc tarokk mellett; e nélkül annyit ér, mint a fiatal ember kinevezés nélkül; szép, de nem lehet vele parthiet csinálni.

A pagátnak fötlajdonsága a szerénység; mindig legutolsó kíván maradni a játékban, a mi ha sikerül, utlimo nevet kap. A fiatal ember, ki hölgyjátékos kezében utlimora maradt, rendszeren skartba kerül. Ez nagyon szomorú állapot, melynek vége többnyire . . . kosár.

Ugyan mi is lehet az ilyen kosárban? Hölgynek nem igen tudják hasznát venni a pagátnak, pedig sokkal ügyesebben keverik a kártyát s szerencsésőbbek is a játékban, mint a férfiak. De nem is csoda. A hölgy szívét teszi fel, orro játszik; s a férfi . . . kezét teszi fel ellene. De a hölgy jól megnézi a föltett kezét, ha valjon nem üres-e? Ha üresnek találja, összedobja a kártyát és azt mondja: nem játszunk babra.

Harmadik honór a skiz. Ez a legnagyobb ur; ez visz mindent. Pojáca ez is, mint a pagát, de öregebb. Dacára nagy erejének kétszínű és alattomos, mindig 21-re les. Nyíltan nem támad; kivágni tehát lehet, de boldonság. Bomlott öreg urak sok rossz tulajdonságot sajátítottak el a skiztől. Ők is 21-re lesnek, de csak akkor, ha a dáma övoit jelenti. Nyíltan kilépni nekik, bizony nagy boldonság, mégis megtörténik akárhányszor az életben.

A tarokkban az a legesodálatosabb, hogy a dáma többet ér, mint a lovag. Ez különben elég gyakran előfordul az életben is, de nagyon csunya kínvésekkel, mint hosszú orr, papucs, szarvak, családi jelenet stb.

Legokosabb tehát vigyázni a dámará. Tarokkba, ha csak lehet féltékenyen skartba

tesszük a dámát, mert így nem kerül idegen kézre; ha játszunk vele, bizonyos, hogy elütik.

A tarokkban vannak szomorú és vig jelenségek, nemde úgy, mint az életben? Igen szomorú jelenség példának okáért: a kontra. A kit megkontráznak, mérget vehet rá, hogy ketten összejátsszanak ellene. Pedig hölgy-pártnerrel összejátsszani nagyon veszedelmes játék. Erre a mesterségre maga a sátán tanított meg bennünket. A kik egykézre játszanak, hamar megértik egymást. Először is a papát és a mamát tesszik skartba; mert ha a papa kontrát mondott, sóhajtás, könymitse használ, de amál többet a hízélgés és furfang, a mit a tarokkban kenésnek (smiren) neveznek. Kenni pedig többféleképpen lehet; betegot hájjal, a mi ha nyögéssel jár a patiens részéről, jele, hogy jólesett neki; eselődeket pénzzel, hogy ne lüssanak és halljanak semmit, méginkább pedig azért, hogy ne nyikorogjanak, mely előbb a kocsit is meg szokták kenni.

Arra nincs példa, hogy kontránál való kenés jól esett volna a játékosnak; mert ha a partner jól kikenhette magát, ez már fele játék.

Veszedelmes a letovéssel való játék is. Itt minden a hitelre van alapítva. Egyik a másikat igyokszik lépre csalni, ami nagyon csunya dolog. De hát magunk is monnyi játékot üzünk másokkal? . . . Játsszunk könnyűnkkal, játsszunk mosolyunkkal . . . a ki hisz neki . . . ő lássa; kacagva mondjunk szemébe: hiszen csak játék volt!

Játék, mint minden az életben; mint maga az élet s mint maga a halál. Mi játszunk a halállal, a halál játszik velünk. Csak az a sajnos, hogy egy parthiet játszik velünk a halál, ezt az egyet sem lehet megkontrázni s így mindig övé az utlimo.

ezétdulták sirját s most a törvényhozás zétvesse az alapköveket, a melyeknek általa épült nagygyá, dicsővé lett e hon? Hazafiság, állambölcsőség számba mehetne ily törekvés?

De nemcsak a kath. anyaszentegyházon ejtene súlyos sérelmet a törvényjavaslat e szakasza, ha törvényvé válnék, hanem egyszerűsmind minden kath. hívón, nemcsak a sérelem miatt, a mely édes anyját, az egyházat érné, hanem más tekintetben is. Nincs hivatás, engelmesebb alattvalója az állami hatalomnak, mint a kath. hívó. Szívébe véste az egyház az állami hatalom létjogának egyedüli címét, Istennek e tanát: Nincs hatalmasság, hanem csak az Istentől és a ki ellene áll a hatalmasságnak, Isten rendelésének áll ellene. Szívébe véste az egyház Istennek szent parancsát, hogy engedelmeskedni kell az állami hatalomnak nemcsak a büntetés miatt, hanem a lelkiismeretért is. S szent malasztjával nyújt az egyház erőt a hívóknak, hogy polgári köteleit hiven teljesítse még a legnehezebb viszonyok között is. De ha az állam törvénye ellenkezik az egyház Istentől nyert tanával, jogával vagy törvényével, inkább tartozván engedelmeskedni az Istennek, mint az embereknek, a kath. hívó az állam ezen törvényének nem engedelmeskedhetik Isten törvényének megsértése nélkül. Erre pedig őt kötelezni vagy kényszeríteni Istentől nyert alkotmányilag biztosított jogának súlyos sérelme.

Ez volna tehát a kath. hívóknak alkotmányunk által biztosított szabadsága? Nem, Méltóságos Főrendek, ez szolgaság s a mi még súlyosabb, saját adófilléreink árán fenntartott szolgaság. Azon helyzetbe juttatnák, a melyet Tacitusnál a Breton hadvezér vázol, midőn hazájuk, nemzetük védelmére lelkesíti harcosait: Britannia quotidie suam servitutem emit. Szolgaság volna, a melynek láttára méltán felkijálthatna e haza kath. polgára a római polgári jogára hivatkozó nagy apostollal: Si licet hominem Romanum flagellare? — Szabad-e kath. magyar honpolgárt ostorozni? Szabad-e a kath. honpolgároknak kijelenteni: Reátok névze az alkotmányban biztosított jog csak üres szó, csak holt bot?!

E rövid indokolásom után, a melyben misem vezérlett más, mint szentegyházamnak s édes hazámnak szeretete, bízom a Méltóságos Főrendek igazságszeretetében s kérem a Méltóságos Főrendeket, méltóztassanak indítványomat elfogadni, s a jelen javaslat 3-ik §-át kihagyni. (Helyeslés jobbfelől.)

BELFÖLD

— **A kath. tábor egysége.** A liberális sajtónak egy kizakarva és macacsul terjesztett hazugságát cáfolta meg főnyesen Szapáry István gróf, a főrendiház háznagya, Pestmegye volt nagyerdemi főispánja, midőn a Szt-István-Társulat legutóbbi választmányi ülésén tett felszólalásban hangsúlyozta a *világi katolicusoknak együttérzését a hercegprimással és a püspöki karral*, midőn köztudomás szerint hívek hite, lelkiismerete és így örök üdvössége érdekében oly kitartó küzdelmet folytatnak és szent hivatásuk érdekében *szarukat az aposzoli király előtt is fölemelni készünek*. Egyhangú és élénk helyeslés kísérte a jelenlevők részéről o nyilatkozatot s egyben elhatározták, hogy az elnökség ezen érzelmeiknek a hercegprimás előtt megfelelő kifejezést adjon.

— **A delegációk.** Az osztrák delegációnak okt. 3-án tartott harmadik ülésén Pacák interpellációt intézett a külügyminiszterhez, vajjon igaz-e, hogy 1882-ben Szerbiával katonai konvenciót és Boszniára vonatkozó szerződést kötöttek? Aztán néhány felszólalás után elfogadták a tengerészeti költségvetést, majd Kállay Béni hosszabb beszéde után az okkupált tartományok költségvetését, valamint a közös kiadások zár-

számadásait és a közös legfőbb számszék felállítását is. A magyar delegáció esütőfő-kön délután tartott ülésén 3 órai vita után elfogadták a hadügyi költségvetést. A vitában résztvettek Apponyi Albert gr., Bolgár Ferenc, Hegedűs Sándor, Münnich Aurél, Wekerle Sándor, Cziráky Antal gróf és Zsoldos Ferenc. Az osztrák delegáció tegnapi érdelemleges ülésén számos felszólás után a hadügyi költségvetés rendes és rendkívüli tételeit elfogadták. — A magyar delegáció tegnapi ülésén hosszabb vita után elfogadták a hadügyi albizottság jelentését.

A főrendiház ülése.

Budapest, okt. 6.

A kormány a mai ülésen egy szavazattöbbséggel keresztül vitte a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatot, de ez az egy szavazat óriási erkölcsi vereséget jelent rá nézve.

A vitát Zichy Nándor hatalmas beszéde nyitotta meg, melynek főszövege abban rejlik, hogy harcot izen a kormányt az egész vonalon.

Utána Pap Gábor dunántúli református „püspök” polemizált Szász Károlylyal és Schlauch bitorossal és különös világítást vetett a protestáns hitegységére, midőn Szász Károlylyal szemben a felekezetiülküliség jogosultságát védelmezte. A „püspök” ur nagyon lo lehet könyveze a kormány által, hogy pap lótoro az attheizmust hirdeti...

Prónay Dezső br. egészen Pap Gábor szellemében beszélt és szemel lunnyva a tények előtt, Zichy Nándor grótot vádolta a kulturhare felidőzésével.

Ezzel az általános vita véget ért és most Szilágyi Dezső miniszter a kazuisztikának és politikai brutalitásnak mintaképét nyújtotta beszédében, melyben rendkívül hevesen polemizált Zichy Nándor gróttal. Oly hallatlan cinizmussal forgatta ki eredeti értelmükből Zichy Nándor gr. szavait, hogy még a kormányparti főrendek is fejcsóválva hallgatták végig az igazságügyminiszter (lucus a non lucendo) szónoki monstrumát. Egyetlen dologi elve, melyet a javaslat mellett felhozhatott, az a már elcsépeelt frázis volt, hogy a felekezetiülküliség a javaslatban kimondott vezérelv logikai következése. Ne logikai következéseket korressen t. miniszter ur, hanem azt, vajjon célszerű e a felekezetiülküliséget törvényerőre emelni, s egyáltalában vajjon kell-e az ő egyházpolitikája a nemzetnek? Doktrin-frázisokkal már eleget esalták ezt az országot.

Zichy Nándor gróf többször önértötöl utasította vissza a szó- és értelem esutarisásokat és vádakat.

Következett a névszori szavavás ugyanazon feszültség mellett, mint május hó 10-én. és jun. 21-én. A javaslat mellett szavazott 113, ellen 112 főrend, a főrendiház tehát 1 szótöbbséggel általánosságban elfogadta a javaslatot.

A részletes vitánál Steiner Fülöp püspök, Zichy Nándor gróf és Vécsey József báró a szakasz kihagyását kérték. Szilágyi Dezső felszólalása után a szakasz 103 szóval 96 ellenében meghagyatott.

A 4. szakasznál Steiner Fülöp püspök a szakasz kihagyását ajánlotta. Zichy Nándor ehhez hozzájárult s kérte a házat, halassza el a szakasz fölötti szavazást holnapra. E tívó Loránd br. és Wekerle Sándor felszólalásai után a szakasz elfogadtatott.

A vita folytatását ezután holnapra hasztották.

KÜLFÖLD.

— **Európai konfliktus?** Nagy fel-tűnést keltett Európaszerte, hogy az angol és francia kormányok a mult napokban több titkos tanácskozást tartottak. A tanácskozások tárgyát most még nem tudja senki. Csak találgatják, hogy vagy a koreai háboru, vagy kínai forradalmi állapotok, vagy a Kínában tartózkodó európaiaknak fenyegetett helyzete, vagy pedig a Francia- és Angol-

ország közt legújabbán Madagaskar szigoti fölötti uralom körül felmerült versengés okozta a tanácskozásokat. Amnyi tény, hogy Anglia és Franciaország közt egy idő óta feszült a viszony.

Felhívás előfizetésre.

A „Fejérmegyei Napló” szorényen, minden nagyobb reklám nélkül kezdte meg pályafutását s ennek dacára rövid félév alatt nemesak meggye, hanem a *mi vidéki lapnál Magyarországon eddig még nem fordult elő*, országsszerte is keresett lappá lett.

A „Fejérmegyei Napló” *programja az ezeréves keresztény Magyarország politikai és társadalmi regenerálása, megszilárdítása és a Fejérmegyében is meghonosodott korrupt liberális rendszer kiküszöbölése; fegyvere a tisztesség, a jog és igazság ügy a társadalmi, mint a politikai téren, célja a közvélemény tisztességes informálása.*

A „Fejérmegyei Napló” körül a politikai élet oly kitűnő publicistái és szereplivő egyénei sorakoznak, a minőre a magyar vidéki hírlapirodalomban eddig példa elő nem fordult és épen ezért *közleményei a politikai élet irányuló forrásaiként tekintetnek.*

A „Fejérmegyei Napló” teljesen kiküszöbölte hasábjairól a vidékies hangot, a szenzáció-hajhászatot és elszántan küzd azon nevelőten hang, s azon, n. n. „revolverezés” ellen, melyet a liberális sajtó a legutóbbi időben a hírlapirodalomban meghonosított. Szerkesztése oly élénk és tartalma oly sokoldalú és változatos, hogy mindenütt osztatlan tetszésre talál. Politikai és közgazdasági cikkei, hírvonalai és tárcarovata mind azt felülekli, a mit a közönségnek tudni szükséges, hasznos és élvezetes. Távirataiban és legújabb tudósításaiban annyira tart lépést a napi sajtó értesüléseivel, hogy a napilapok olvasását közönségünkro nézve fölöslegessé teszi.

A „Fejérmegyei Napló” *egyszersmind a legolcsóbb vidéki lap, annyira, hogy még a szűkebb sorsuaknak is lehetővé teszi az előfizetést. Előfizetési ár: Egész évre csak 6 frt, félévre csak 3 frt, negyedévre csak 1 frt 50 kr. és havonként csak 50 kr.*

Midőn tehát az október 1-én, illetőleg október 16-án kezdődő új negyed közelítővel elvbarátainktól az előfizetések megújítását és lapunknak mennél szélesebb körben való terjesztését kérjük, ezzel csak azon olvnek teszünk szolgálatot, melynek zászlaja alatt függetlenül és bátran, önzetlenül és kitartóan harcolunk!

A „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ”

szorkosztósága és kiadóhivatala.

TÁVIRATOK.

A kormány leszavazása.

— Budapest, okt. 6. (Saját tudósítónktól.) A kormánynak tegnapi 1 szavazatnyi többségét ma esüfos vereség követte: **A főrendiház ma 26 szavazattöbbséggel leszavazta a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatnak a felekezetiülküliséget dekretáló szakaszát.**

A mai ülés napirendje előtt Csáky Albin gróf vonatkozással Zichy Nándor gróf tegnapi beszédének egy passzusára tagadta, hogy a katolikus alapok kormányzati vagy adminisztratív célokra fordítottanak.

Schlauch Lőrinc bitoros-püspök válaszulva a volt miniszternek, az ellenzék zajos tetszésétől kitérve hangsúlyozta, hogy a katolikus alapok felett nem a kormány, sem egyes miniszter rendelkezik, hanem a királynak, mint a legfőbb kegyurnak megbízottja.

Következett a napirend: a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslat részletes tárgyalásának folytatása.

A II. fejezetről Zichy Nándor gróf indítványozta, hogy ez a fejezet hagyassék ki.

Elmondottatvón a szavazás, a főrendek az indítványt 4 szavazattöbbséggel elvetették. Horng Károly br. veszprémi püspök több a cimre vonatkozó indítványt tesz. **A főrendiház többsége ezeket elfogadja.**

Következik a javaslat kardinális pontja: a III. fejezet, a felekezetiülküliség.

Ifj. Andrássy Aladár gróf, a ki tegnap a kormánynyal szavazott, indítványt nyújt be, mely szerint a felekezetiülküliségről szóló III. fejezet hagyassék ki. Az indítvány nagy helyesléssel találkozott nemesak az ellenzékkel, hanem a kormányparti padokon is és az indítvány fölött megejtett szavazás eredménye a kormány nagy konsternációjára az lett, hogy **a főrendiház a III. fejezetet 26 szótöbbséggel kihagyta.**

Az ellenzék a szavazás eredményét lelkes öljenzéssel fogadta.

Ezután a negyedik és utolsó fejezet tárgyalásába kezdett a főrendiház. A fejezet egyes paragrafusain minden nagyobb nehézség nélkül siklottak keresztül a főrendek és érdelemleges felszólalás egyik paragrafusnál sem történt. Így tehát csakhamar az egész törvényjavaslat tárgyalásán túl esett a ház. A miniszterek, akiket a harmadik szakasz elvetése egészen konsternált, kisső megkönnyebbülten lélegzettek fel.

Ekkor Szilágyi elnök újolag felteszi a kérdést, vajlon a főrendiház a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot elfogadja-e teljes egészében a tett módosításokkal együtt?

A főrendek újolag felállással szavaztak és elnök a ház és karzatok nagy bámulata közben kénytelen kijelentni, hogy **a főrendek nagy többsége nem fogadja el a megreperált törvényjavaslatot.**

Igy tehát a javaslat a főrendiházban teljesen megbukott.

Róma cáfolata.

— Róma, okt. 6. (Saját levelezőnk hírvirala.) **A Pol. Cor.-nek egy a liberális sajtóban a napokban közölt állítólagos vatikáni levele, mely szerint a pápa az egyház politikai javaslatok szentesítése eselében ezen törvények elleni mozgalmat nem helyeselné e parancsolat küldene a magyar klérushoz, hogy az új törvényekhez alkalmazkodják. elejétől végeig apokrif.** A vatikán vezénygényiségi a Pol. Corr. vatikáni levelezőjét egyáltalában **nem is ismerik.** A vatikán dhaja volt és ma is az, hogy az egyház politikai akció az egész vonalon fokozott erővel folytallassék.

Városi és vidéki hírek.

— **A király nevenapja.** Már említettük, hogy október 4-én a király névünnepon a székesegyházban Prifach József nagyprépost, pépai prelatás tartotta az ünnepléses szt. misét főnyes papi segédlettel. A hűlaadó istontiszteleten képviselve voltak az összes polgári és katonai hatóságok. Ott láttuk Sa y Viktor altábornagyot, Söner Nándor esendőzredest, Ha v r a n e k József polgármestert és Seidel

Lajos főkapitányt díszmagyarban; Huszári Agoston alispánt, Daróczy István törvényeszéki elnököt, Zóbol Gyula pénzügyigazgatót és még számos városi és megyei notabilitást. A középületek mind fel voltak bobogóva.

— **Főiri keresztelő.** Örvedotes családi esemény köszöntött be Nagylángon a Zichy-család ősi kastélyába. Ifj. dr. Zichy János gróf neje, Zichy Margit grófnő a nagynövű zongoraművész és volt intendáns Zichy Géza gróf leánya, a mult hét folyamán fiu gyermeket szült, kinok keresztelje holnap vasárnap leand a család házi kapornájában. A keresztelési szertartást dr. Frankó Vilmos e. püspök a kiváló tudós és az intendáns régi barátja fogja végezni. Az új szülött gróf a keresztelésben a János és Géza neveket fogja nyerni.

— **A városi közigazgatási bizottság** október 10-én délelőtt 10 órakor a vörösházban ülést tart.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminis-ter Kozma Sándor váai járásbírósi segédtelegkönyvezetőt a székesfejvári törvényeszkéhez telegkönyvezetővé nevezte ki. Az új telegkönyvezető hivatalbeli utódja a nyáron tudvalevőleg öngyikkossá lett Begedi Péternek.

— **Vasutromboló felhőszakadás.** Bicskén e hó 2-án augusztusi forróság után esetel felhőszakadás támadt, nagy jégesővel. A rohanó víz befolyt a házakba s a községbeli-eknek nagy károkat okozott. De a legnagyobb kár és kellemetlenség a magyar államvasutaké. Bicske és Mány kiterő állomások között a pályatestet több helyen alámosta az esővíz s az járhatatlanná vált. Ennek következtében a Bécsből indult 5. sz. gyors- és a 9. sz. személyvo-ant csak Bicskéig mehetett és Budapestre az 1304. sz. gráci és a 8. számú bécsi vonatot nem indították el. Nem érkezett meg tovább Budapestre a reggeli 7. és 1303. sz. vonat, mely vonatok szintén csak Bicskéig mehettek. A Bicskén fenakadt vonatok utasait, nemkülönben a királyi postát egy napi késéssel hozták be Budapestre. A fogalmi akadályt még esztörtökön elhárították s a vonatok most már rendesen közlekednek. Egy másik levelezőnk ezeket írja nekünk a felhőszakadásról. „Kisér-tesetis zúgással hempergett az óriási víztömeg az utcák és udvarok hosszában, magával ragadva a hatalmas árnak ellen nem állható tárgyakat. A Sárköz-utcabeliek azt gondolták, hogy a sze-gediek sorsára jutnak. Az egész utca egy víz tenger volt. Mintán a víz a lakásokba is beha-tot, minden oldalról segély-kiáltások hangzo- tak fel. Kezdetben segítség nyújtásról szó sem lehetett, mert a bősár folyamossal megmérkőzni egy ember sem merészt. Végre minden oldal-ról felvillanó lámpák világították meg a vesze-delemben forgó sötét utcát. Maga a tudósító is ott vesztegelt családjára az utca közepén kocsiban, árva míg a segítségre siető jölelők emberek értesítik, hogy az utcában levő hidat nem rom-bolta el az ár, és veszély nélkül át lehet rajta jutni valamely magasabban fevő helyre. Szörnyű látvány volt ez. Míg a község lakóinak egy része így küzdött a vészos árvízzel, addig a pályau-dvarba beérkező és tovább nem utazható uta-sok halál félelem közt várták sorsuk mire fordul-lását. Az utasoknak nagy része a kupékban volt kénytelen meghuzni magát, ott halgatván végig a menydörgés, jég és eső csapások poko-li zaját. Sok emberre emlékezetes lesz október 2-dika. A víz tetemes kárt okozott a lakosság-nak.”

— **Honvéd tiszti-vizsga.** A váro-sunkban állomásozó honvédséghez beosztott egy-éves önkéntesek f. hó 1-5 napjain tették le a tiszti vizsgálatot. Az eredményt tegnap f. hó 5-én d. u. hirdették ki, mely szerint 45 honvéd önkéntes közül 43 nyert képesítést a tiszti kar-dobjra, 1 visszalépett, 1 pedig megbukott. Az új honvéd tisztek nagyobb része még a tegnapi nap folyamán eltávozott városunkból, mintegy helyet adva az újabb generációnak.

— **A közkörházi választmány** e hó 10-én délután 3 órakor a vármegyeház

II. emeleti kistermében ülést tart, melynek tárgyát a közkörház bekerítésének ügye képezi.

— **A szegényügy rendezése** érde-keben Fittler Béla városi tiszti ügyész rendkívül érdekes indítványt fog az okt. 25-én tartandó városi közgyűlés elé terjeszteni. Fittler az indítványt irásba foglalta s a vagy három ívve terjedő okiratot ma nyújtotta be a városi iktató hivatalba. Legközelebb még visszatérünk ezen fontos ügyre, most csak annyit jegyzünk meg, hogy az indítvány igen szakszerűleg van kidolgozva és 19 szak-szövegből álló szabályrendelet tervezetet, vala-mint szakszerű mintát a szegények össze-írására is tartalmaz.

— **Új óvónő.** Eresi község iskola-széke a napokban tartott ülésén Metzker Teréz községi kisedővönővé választotta.

— **Utánzásra méltó példa.** Dia-balla György volt gyógyszerész, városunk-nak ezen köztisztelőben álló polgára szép jelét adta a katolikus iradalom és tudomány iránti érdeklődésének, a mennyiben a Szent-István-társulat tagjai közé lépett. Napja-inkban már tett számba meg a katolikus társulatok és egyletekbe való belépés s mi csak azt óhajtanók, hogy városunk polgárai mennél többen lépjenek be a katolizmus körül már anyai érdemet szerzett Szent-István-Társulatba.

— **Az aradi vértanúk napja.** Ma 45 éve, hogy a magyar szabadságharc 13 hős katonája vértanú halált szenvedett az aradi vár udvarán. Október hatodikát váro-sunk független érzelmű polgársága is kegyelettel szokta megtartani és az alkalom-ból ma reggeli 8 órakor a szt.-Ferencendűek templomában gyászmisét szolgáltatott, melyet Olveczky Győzsef atya végzett, Uj-falussy László és Végh Anzelm se-gédkezők mellett. A szt. misén megjelent H a v r a n e k József polgármester is több városi bizottsági tag kíséretében, valamint Tóth Arthur, a függetlenségi kör elnöke. A cisterciák és a kereskedelmi akadémia épületén gyászlobogók longenek. Okt. 6-át szép ünnepélyvel ülte meg a székesfejvá-ri kereskedelmi akadémia ifjúsága. Az ünnepély kezdetén dr. Faludi Miksa igazgató az ifjúsághoz lelkesítő beszédet intézett, melynek végzetével a szavaltatok és énekek a következő sorrendben folytak le: 1) „Szózat” Vörösmarty-tól, előadta az ének- kar, Simonsits Andor vezetése alatt. — 2) „Okt. 6.” Abrányi-tól, szavalta Stein Lajos III. o. t. 3) „Kik voltak a honvédek” Tóth K-tól sz. Olveczky János III. o. t. 4) „Ke-serű pohár” Vörösmarty-tól előadta az ének- kar. 5) „Szózat” Vörösmarty-tól szavalta Schlesinger Armin III. o. t. 6) „Apatheosis” Bajzától szavalta Steiner N. II. o. t. 7) „Ima” Váradi Antaltól szavalta Simonsits Andor III. o. t. 8) „Hymnus” Kolessey-től, előadta az énekkar. — Az ünnepélyen, mely a legjobb sikerrel végződött, jelen voltak Festetics Benno gr. kir. tanfelügyelő, Pápay Nándor és Kreizler Zsigmond.

— **Székesfejvár és a millenium.**

A budapesti országos kiállítás székesfejvári helyi bizottsága holnap, október 7-én dél-előtt 10 órakor az ipartestület tanácsstermében (Jókay-utca 20. sz.) ülést tart. Az ülé-s tárgy-sorozata a következő: 1) A bejelentési iverk szótküldeése tárgyában intézkedés. 2. Megállapítása azon iparosok névsorának, akik egy a városban, mint vidéken az országos kiállításban való részvételre felszallítandók lennének. 3. Ertekezés és eszmecsere az irány-ban, hogy egyes kiválóbb iparosok részére mily módon lehetne az általuk készített és kiállításandó tárgyakra megrendeléseket sze-rozni. — 4. Meghatározása ama lényegesebb és fontosabb iparekeknek, melyekre ha megrendelők nem találhatnának, a kereske-dejmi miniszter urhoz támogatás és segélye-zés végett felterjesztendők lesznek. — 5. A városi törvényhatósági bizottság az iránybani megkeresése, hogy Fejérvár tehetségesebb iparosaikat, kik elegendő anyagi erővel nem

birnak, esetleg bizonyos anyagi támogatásban részesítsék. — 6. A további intézkedések, s a bizottság sikeres működése feletti intézkedés. — 7. Indítványok tárgyalása.

A bizottság tagjai: Dr. Kuty József, Borostyán Sándor, Vass Bertalan, Károly János, dr. Hattayfy Dezső, Tóth Arthur, Kovács Károly, Herczeg Ignác, Karl József, Kreizler Zsigmond, Szommer Mór, Boros Sándor, Németh István, Tremkó József és Gyurkovits Alajos.

— **Bucsulakoma.** Sárközy Aurél volt fejér-megyei alispán fiztetelére pénteken este a vármegyei tisztikar ünnepélyes bucsulakomát rendezte a „Magyar Király” szálló emeleti dísztermében. A lakomán résztvettek úgy a központi, mint a járási tisztviselők csaknem teljes számmal. Megjelentek F á t h Miklós br. főispán és Tóth Aladár orsz. képviselő is. A harmadik fogás után pezsgő durrogás közt Szűts Arthur főjegyző nyitotta meg a fel-köszöntők sorát Sárközy Aurél távozó volt alispán el-telve, mire természetesen az ünnepelt válaszolt. Ezután még tömegtelen sok pohárköszöntő mondatot. A lakoma csak a késő éjféli órákban ért véget.

— **Telefon Székesfejvárról és Budapest küzött.** Székesfejvár városá-nak azon régi óhajja, hogy Budapesttel tele-fonálal is összeköttessenek, nemsokára telje-sülni fog. Az összeköttetésen már hetek óta dolgoznak egy a Budapest-székesfejvári vonalon, mint a városban is. Az oszlopok Nyéki már fel vannak állítva s a munká-latok oly szorgalmasan folynak, hogy az összeköttetés egy hónap múlva meglesz.

— **Panasz a csendőrök ellen.** Pázmándi levelezőnk írja nekünk: Már há-rosm esetben visszatesztést szült Pázmánd községben a csendőrök távolléte, holott igen nagy szükség lett volna rájuk. Első esetben M á n d l koresmajában mulattott a pázmándi földműves ifjúság. Mint ilyenkor már szokás, ez sem maradt el verekedés nélkül, elma-radtak azonban a csendőrök. — Második alkalommal — mult vasárnap — Tóth Imre koresmajában mulattak az újoncok. Szóváltás keletkezett, s a vége majdnem az lett, hogy az élők száma egygyel megkevesbedik. Csend-őrök itt sem voltak, pedig tudtukkal a ke-rületi főszolgabíró utasította volna a nyéki őrsvezetőt, hogy ez alkalomra csendőrökről gondoskodjék. A harmadik eset a következő: A mult esütörtökön a segédjegyző és a bíró foglalatást foganatosítottak egy bizonyos Wen-ningerről. Mikor a lefoglalt tárgyat el akar-ták vinni, Wenninger fejszét ragadott s agyonütéssel fenyegette egy a segédjegyzőt. mint a bírót. Ezek nyomban irtak Nyékre csendőrökről, de nem kaptak.

— **A megkerült táska.** Sárközy Aurél, a komárommegyei új főispán, tudva-levőleg soha se szokott a vonatról lekészni és éppen azért, hogy ez meg ne történhessenk, a napokban koesin utazott Nyék-Pettendre. Utközben azonban kézitáskája valahogyan elveszett, még pedig tele fontos okmányok-kal, a mi nem kis aggodalmat okozhatott a méltóságos urnak, mert városszerte zajos do-bszóval hirdették ki a rendkívüli eseményt. Szorenesére a kézitáska csakhamar megke-rült és diadalmi menetben visszavitetett a megyeházára. Most az új főispán ismerősei találgatják, vajjon miféle fon-tos okmányok lehetnek a kézi tá-skában? Az új főispáni kinevezési okmánya, vagy installacionális megnyitó beszéde-e? vagy pedig a diszbanketten elmondandó fel-köszölő-e? — avagy talán éppen a legutóbbi megyei közgyűlésen tartott beszúzatok?

— **A trachomás uhlánusok ügye** a magyar delegáció esütörtöki ülésén ismét alkalmat adott Cziráky Antal grófnak felszólalásra. Cziráky gróf, mint azt annak ide-jén megírtuk, már a hadügyi albizottságban azt kérdezte, mi tette szükségessé azt, hogy a területiális rendszertől eltérőleg a 10. hu-szárezred Székesfejvárról elvezényeltetett, éppen akkor, a mikor ezen ezred részére eze-lőt két évvel egy egészen új laktanya épít-tetett, azon célból, hogy ott ezen ezred meg-maradjon. Erre már a választ megnyerte. A esütörtöki ülésén ismét felszólalt ez ügy-ben és körülbelül ezeket mondta: Nem hall-gathatja el azt, hogy ugyanakkor, midőn a 10-ik huszár ezred Székesfejvárról elhelyezettetett,

egy másik ezred vonult be, a mely ezredben a trachombotegség járványszerűleg lépett föl. Kérte az albizottságban a hadügyminiszter ó excoellenciáját, hogy szükséges intézkedéseket e részben megtegye, mire a miniszter szíves volt kellő megnyugtató választ is adni. De most egyuttal kérnie kell a hadügyminisztert, hogy messzemenő intézkedéseket lenne szíves tenni, a mennyiben most tudomása szerint az ujoneok éppen Eszék vidékéről vonatnak be, a mely vidéken ezen betegség éppen járványszerűleg fellépett és uralkodik. Zsoldos Ferenc tábornok, a közös hadügyminiszter novében azonnal választott Cziráky gróf kérdésre, kijelentve, hogy a miniszter az intézkedést erre nézve a gróf kívánsága szerint már megtette. A delegáció helyesléssel fogadta Zsoldos kijelentéseit és mimost kíváncsiak vagyunk, vajjon ezen intézkedések alkalmasnak bizonyultak-e arra, hogy az Eszéki ujoneok ne hurocolják be Székesfejérvárra a trachomát?

— **Vesztett eb.** Tordas községben nagy ijedséget keltett a napokban egy vesztett eb. Gálter Frigyes uradalmi kasznár vadászobó ugyanis vesztettségbe esett és megharapta egy leánynak, Sztóhlik Liliának jobb kezét. A veszedelmes állatot nyomban agyonlőtték, a megharapott leányt pedig gyógykezelés céljából a budapesti Hőgyös-intézetbe szállították. A vesztett eb Sztóhlik Lilián kívül még két kutyát is megmart. Ezeket a hatóság azonnal kiirtatta, a többi kutyáknak pedig 50 napig való megkötését rendelte el.

— **Tűz.** Rác-Keresztúrról írják nekünk, hogy ott a napokban Hader István karára legett egy 40 frtot érő szalmakazal. A tüzet valószínűleg gyújtogatás okozta.

* Egy negyedik polgári osztályt végző kisasszony, ki a **német nyelv és társalgásból** is **órákat adhat**, olemi vagy polgári iskolát végző lányok instrukciójára ajánlkozik. Felvilágosítást lapunk kiadóhivatala ad.

Különlétek.

— **Személyi hírek.** A király ma délután a delegáció tagjai számára a budai várpalotában udvari ebédet adott. — Jenő főhercegnek installációja a német lovagrend nagymesterévé nov. 9-én tesz. — A német eszászári család a telet Abazsiában fogja tölteni. — Margherita olasz királyné megbetegedett. — A cári család tegnapelőtt Mahába érkezett. — Hohenlohe bitoros Romában súlyos betegen fekszik.

— **Királyi kihallgatás.** A jövő héten két kihallgatást is ad a király Budapesten. Az egyik audiencia hétfőn, október 8-án, a másik esütörtökön, október 11-én lesz. Előjegyzéseket a kabinetiroda fogad el, a budai várpalotában.

— **A Szt-Margit-sziget megvétele.** A budapesti forradalmi bizottsági tagok a napokban tartott értekezleten a Szt-Margit-szigetnek a főváros általi megvétele mellett nyilatkoztak. Mirkus alpolgármester a tanács részéről nyert megbízatás alapján meghívta József főherceg főudvarmesterét, hogy lépjen vele közvetlen érintkezésbe a sziget eladása, illetve az erre vonatkozó adatok megállapítása iránt.

— **A mohácsi interjú.** Lapunk legutóbbi számában hirt adtunk arról a beszélgetésről, a mely Windischgrätz Ernő herceg és Bruck Mór mohácsi fakereskedő között lefolyt. Erre vonatkozólag Windischgrätz herceg a N. Fr. Pr.-hez a következő levelet intézte:

A N. Fr. Pr. szerkesztőségének. Bécs.

A N. Fr. Pr. e hó 2-án megjelent lapjában egy beszélgetést olvasok, mely állítólag közöttem és egy mohácsi fakereskedő közt folyt volna le. Erre vonatkozólag kérem, sziveskedjenek a következő helyreigazítást küldeni: Igaz, hogy a mohácsi hajón teljesen ártatlan beszélgetésem volt egy fakereskedővel, de a legnagyobb része azoknak, a melyeket szájamba ad,

— a mi azok előtt, a kik engem ismernek, természetesen fog látszani — teljesen helytelen, **Windischgrätz Ernő herceget.**

— **Dunántúli hírek.** Hosszú Hetényben (Baranyam.) ismeretlen tettesek megölték a 75 éves Tomác Józsefnőt s elrabolták 2—3000 frtnyi készpénzét. — **Koszthelyről** Kiss Béla gimnázista nyomtalanul eltűnt. — Sopronban nagymórtékben elharapódzott a kanyaró járvány. — A tolnamogyoi Csikó határában hétfőn egy óráig tartó sűrű jégeső hullott. — **Kőszegen** új sorfűző részvénytársaság alakult.

— **Apró hírek.** A budai Mátyás-templom tornyának keresztgombját esütörtökön tüzték fel. — **Kossuth** fia néhány hét múlva Magyarországra jönnek. — A cárral halála híret kolportálták tegnap a bécsi és budapesti tőzsdéken.

* **Egyházi szerek, műhímezsek,** templomi és egyesületi zászlók, miseruhák keresztúti- és oltárképek, csillárok, fehérneműk, kegytárgyak képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szücs és Társa, a libornok-érsék és Magyarország hercegprimásának udvari szállítót. Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca. Árjegyzékeiket kívánatra bérmentve küldik.

Irodalom és Művészet.

— **„Herkó Páter“** kath. éleláp folyó évi 40. száma rendkívül változatos tartalommal, igen sikerült képekkel és szöveggel jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára is már szokatlanul elterjedt élelapat olvasóink figyelmébe. A „Herkó Páter“ előfizetési ára egy évre 4, félévre 2 frt. Szerkesztője Markos Gyula, a Kath. Ortodox ismeretes kültője, kinek címére az előfizetési pénzek küldendők. (Budapest, zárbáros-utca 7.)

— **Bugaci nóták,** a Pósa-halom emlékére. Szövegét írta Pósa Lajos, zenéjét szerző Lánya Géza, kiadta Sehnunda V. József es. és kir. udvari hangszeryáros és zeneműkereskedő Budapesten. Melegen ajánljuk a két dallamas, magyaros zamatu nótát („Nehezlet a pusztabíró...“ és „Elvezet a hóka esiköm...“) a zene- és énekkedvelők figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

H. L. Szatmár. Kérünk bökölle egy példányt, mert ah inavis nem ajánlhatunk semmit. Észtaul még megteftük. — V. L. Nagyvárad. Köszönik, de antiszemizmus. nem adjuk megunkat. — Bicske. Gyorsaság nélkül nincs értelme a indóstitásnak.

Közgazdaság.

— **A déli vasut.** Hohenlohe Egon herceg, a déli vasutársaság elnöke tegnap hosszasan értekezett Wurmbraund gróf osztrák kereskedelemügyi miniszterrel a déli vasut tervezett államosítása tárgyában. A déli vasut igazgatótanácsa a jövő hét elején gyűlést tart, melyen a küldötteket fogják megválasztani, akik a kormányval felveendő tárgyalásokon a vasutársaságot képviselni fogják. A tárgyalások aligha kezdődnek meg a jövő hét vége előtt.

— **A magyar dunagőzhajózás** ügyében Bécsben megindított tárgyalásokat okt. 19-án Budapesten folytatni fogják.

— **Magyar molnárok kongresszusa** lesz holnap és holnapután Budapesten az országos gazdasági egyesület nagytérben.

— **Az új mezőrendőri törvény,** mint értesülünk, október 15-én lép életbe.

— **A fejérmegyei buza a b.-pesti gabonapiacon.** A b.-pesti gabonapiacon eladott okt. 3-án 2100 mm. 797 k. 640 frt, 2140 mm. 795 k. 737½ frt.

— **Székesfejérvári piaci árak** 1894. október 6-án.

Gabona: buza 5'80—5'90; rozs 4'60, 4'70; árpa 5'90—6'10; zab 5'40—5'60; kukorica 5'90—6'00; esövös kukorica 2'60—2'80 frt; bab 8'90—9'00 frt métermázsánként. Hizott sertés: könnyű 28—30; nehéz 31—32 kr. klgr. eleveon súly szerint. Borju: könnyű 92—82; nehéz 32—36 kr. klgr. eleveon súly szerint.

Pályázat.

Fejérmegyében, **Előszállítás** plebániájában egy ambuláns tanítói állomás megüresedett, melyre **f. hó 20-ig** róm. katholikus, magyar ajku, nős vagy nőtelen, okleves tanítók pályázhatnak. Kántori teendőkben jártasak, előnnyel bírnak. Az állomás **f. évi november 3-ikára** elfoglalandó.

Jövődolmo: 200 frt készpénz negyedévi részletekben, utólagosan fizetve; természetiekben 265 frt. 41 kr. érték. Szabadlakás melléköpülettel és kerttel. Köt iskola ellátása céljából egy ló s koszinak használati joga.

A kérvények a szükséges okiratokkal együtt ft. Kéry Vidor előszállási jószágkormányzó urhoz küldendők.

Posta: **Dunaföldvár.**

Hirdetmény.

A székesfejérvári József főherceg-lovasági laktanyában levő lovak trágyája pályázat útján **egy évre vagy hosszabb időre** is eladatik.

A pályázók felkéretnek, hogy ajánlataikat **1894. november hó 1-ig** a lovasági laktanya parancsnokságánál vagy írásbelileg vagy szóbelileg adják be. — A szóbeli ajánlatok naponként 10 óratól 12 óráig történhetnek.

A legjobb s leghirebb gyártmányu

Schramm Kristóf-féle

padlózat-fénymáz

legkitünőbb s legtartósabb mázoló szer puha padló számára.

VIASZK KENŐCS

legjobb és leg-egyszerűbb be-eresztő szer kemény padló számára.

ECSETEK,

olaj és por festékneműk, mázok s olajok a legjobb minőségben s legjutányosabb árban.

Mindenkor kapható:

Ifj. Tógl Gyula

fűszer-, anyag- és festék-kereskedőnél **Sz.-Fehérvárott (városháztér.)**

— **Arjegyzék s minta kívánatra küldetik.** —

Ugyanott egy jó hából való fu tanulóul azonnal felvétetik.

HEKSCHER JÓZSEF bankár és váltóiroda tulajdonoshoz Hamburgban.

Főnyeremény
osztóg
500,000 márká,

Szerencse
hirdetmény

A nyereményekért
kezeséget
váltati az állam

Meghívó ama NYERKES-ESÉLYNEK (Chance-ök)
részvételre, melyet a HAMBURG állam által
biztosított nagy

PÉNZ-LOTTO

nyújt és a melyen

10 millió és 868-900 márkát ölelve nyerni kell.

Ezen előnyös PÉNZ-LOTTO nyereményei lévon törzsze-
rülleg csak 110,000 sorjegy, a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márká.

Párhuz 300,000 márká	40 nyeremény á 5000 márká
1 nyeremény á 200,000 márká	106 nyeremény á 3000 márká
1 nyeremény á 100,000 márká	206 nyeremény á 2000 márká
2 nyeremény á 75,000 márká	752 nyeremény á 1000 márká
1 nyeremény á 70,000 márká	1280 nyeremény á 400 márká
1 nyeremény á 65,000 márká	30 nyeremény á 300 márká
1 nyeremény á 60,000 márká	180 nyer. á 200, 150 márká
1 nyeremény á 55,000 márká	3984 nyeremény á 155 márká
2 nyeremény á 50,000 márká	8984 nyer. á 134, 100, 98 márká
1 nyeremény á 40,000 márká	6846 nyer. á 69, 42, 20 márká
3 nyeremény á 20,000 márká	
21 nyeremény á 10,000 márká	Egészbe 55,400 nyeremény

néhány hónap leteleo alatt 7-szeri felosztás mellett
biztosan történik.

Az 1-ső oszt. főnyeremény 50,000 márká, a 2-ik
oszt. 55,000 márká, a 3-ik oszt. 60,000 márká, a 4-ik
oszt. 65,000 márká, a 5-ik oszt. 70,000 márká, a 6-ik
oszt. 75,000 márká, a 7-ik oszt. 200,000 márká és a
300,000 márkás melléknyereményvel, esetleg 500,000
márkára emelkedhetik

Az 1-ső hivatalosan megállapított sorshuzásért
egy egész eredeti sorjegy csak 3,50 kr.
egy fél eredeti sorjegy csak 1,75 kr.
egy negyed eredeti sorjegy csak 90 kr.
A megjelölt sorhuzás után a résztvevők mindegyike minden felosztás nékül
azonnal megkapja a hivatalos huzási feljelmét.

Az állam kérésével elkötött sorsoklasi tervezet, mely a
betétekről és a nyeremények elosztásáról a 7-ik osztályban
felvilágosítást nyújt, kívánatra ingyen kildöm meg
és pedig előre.

A nyeremények kifizetése és szétkildése az érde-
kelek részére közvetlen általam eszközöltetik pontosan
és a legszigoribb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postadokmányval vagy levél után kérem.
Kiszellévén a huzások ideje, a megrendelésekkel
azonnal bizalomteljesen forduljanak, legkésőbb

1894. október 31-ig

TUDÓSÍTÁS!

A

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

szerkesztősége, kiadóhivatala és

KÖNYVNYOMDÁJA

SZÉKESFEJÉRVÁR

SZENT-ISTVÁN-TÉR 1-SŐ SZÁM.

A FŐTEMPLOM MELLETT.

Hirdetések a lap részére, valamint mindennemű

könyvnyomdai munkák

fölvételnek és igen olcsó áron tisztán készítettnek.

Székesfejérv r,
Sas-utca 7.

Fogházás,
plombálás,
műfogak.

Dr. Huszár Adolf
fogorvos

Fogházás,
plombálás,
műfogak.

Rendel: delelőtt
8—12. d. u. 2—6.

Férfi öltönyre való szövet 8 frttól.

UJDONSÁG.

Őszi és téli évadra.

Moglopő választék
**ritka szép női divat-
kelmék** 30 krtól egész
4 frtig és minden kelmé-
hez hason paszomány-
és bársony-dísz.

Alkalmi vétel
több mint 8000 mtr
tisza gyapju női
cheviotte kelme
eddig ár 1 frt, most
48 kr. méterje.

Párizsi és berlini
modellek **női és gyer-
mök téli kabátok,**
körköpony és gallérokból.

A nagyérd. közönség szives látogatását kórik

Deutsch Manó és Fia.
divatáruháza.

Hazai gyártmányú női- és lópopkötőből
gyárti raktár.

Coax (Pirszen)

I-ső rendű minőségben kapható métermázsánként

1 frt 80 krért**Bernstein és Málnor cég**

tüzifa-, kőszén- és pirszen-raktárában

a vasuti indóház mellett.

Kívánatra a szállítás egyformán töltve — zsákokban is eszközölhetők.

Megrendelések elfogadhatnak az irodában *putolai ut* 74. sz. Telephon
51. szám. Weisz Géza ur üzletében városház-tér, Günsberg Krisztina
k. a. dohánytőzsdéjében Kossuth-utca.

A nagyérdemil

HÖLGYKÖZÖNSÉG figyelmébe.

Van szerencsém dúsan felszerelt
raktáromat virág, koszorúk és egyéb
szobadiszítésekhez szükséges különféle
szinül

VIRÁGLEVELEKET

és

SELYEMPAPIROKAT

ajánlani.

Számos pártfogást kérve

kiváló tisztelettel,

KAUFMANN. F.
papírkereskedő
Kossuth-utca 5. szám.

Tokaj városának ezen cimere

bejegyzett védjegy

mely az egyedül csakis Tokajban

fenálló és a magas m. kir. kereskedelmi miniszterium elismerése alatt álló

Első Tokaji Cognac-Gyár

az eredeti „Tokaji Cognac“ egyedüli előállítójának

bejegyzett védjegye,

a vételnél különös figyelembe veendő, mert „Tokaji Cognac“ helyett értéktelen utánzatok, melyek Tokajból nem is származnak, hozatnak forgalomba.

Külföldi elismerés: A magas m. k. kereskedelemügyi miniszterium által a gyár állami kedvezményben részesül. Arany érmek: Páris, Bordeaux, Nizza, Brüsszel, Haaga, London, Berlin és Chicago.

Diszoklevél, mint legmagasabb elismerés:

 Bécsi 1894-iki nemzetközi kiállítás.

Kapható: Karl József és Fia, Kovács Pál, Hoffmann Lajos és Tögl Gyula uraknál. Jobb venlégő és kávéházakban, gyógyszerárakban.

Vezérképviselőség: Bergmann és Fia uraknál.